

Recomanació 1/2025, de 27 de novembre, del Ple de la Junta Consultiva de Contractació Pública de Catalunya

Assumpte: Incorporació de clàusules lingüístiques en els contractes del sector públic de Catalunya

I. La Recomanació 2/2003, de 4 de març, sobre clàusules lingüístiques en la contractació administrativa, aprovada per aquest Ple de la Junta Consultiva de Contractació Pública de Catalunya en desenvolupament de l'Acord del Govern de 4 de febrer de 2003, va incloure per primera vegada una recomanació adreçada als òrgans de contractació de la Generalitat de Catalunya perquè incloguessin clàusules lingüístiques en els plecs de clàusules administratives particulars dels contractes (una clàusula general i diverses d'específiques, segons cada tipus de contracte).

Seguidament, la Recomanació 3/2003, de 18 de juliol, en va ampliar-ne el contingut i l'Acord del Govern de 30 de novembre de 2004 va incloure més previsions respecte de les de l'Acord del Govern anterior, i va crear la Comissió de Seguiment de les Clàusules d'Ús del Català en la Contractació Pública (d'ara endavant, CSCUCAT). La CSCUCAT va elaborar noves propostes de models de clàusules tipus d'ús del català en la contractació pública, tant generals com específiques per tipologies de contractes, per facilitar l'aplicació generalitzada de les previsions dels acords del Govern i unificar l'actuació dels òrgans i les mesures de contractació de l'Administració de la Generalitat en primer terme i, si escau, de la resta de les administracions públiques catalanes. Aquests models de clàusules, així com els criteris de modulació respectius, van quedar recollits en la Recomanació 2/2005, de 5 de maig, d'aquest Ple de la Junta Consultiva, sobre la inclusió de clàusules lingüístiques en els contractes administratius per tal de fomentar l'ús del català.

Posteriorment, aquest mateix Ple va aprovar la Recomanació 1/2009, de 30 de juliol, per adaptar la Recomanació 2/2005 a la normativa i la nova tipologia de contractes derivada de l'aprovació de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic, així com introduir-hi algunes precisions o millores, com la inclusió en els diferents models de clàusules de l'exigència d'establir una referència expressa al compliment d'aquestes clàusules en els certificats de recepció i d'execució correcta.

II. Amb l'Acord de 20 de juny de 2017, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar el Codi per a una contractació socialment responsable en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el sector públic que en depèn, en el qual s'inclouen algunes de les clàusules lingüístiques contingudes en la Recomanació 1/2009, i es fa referència també a la necessitat d'incloure clàusules específiques per a alguns contractes, com l'exigència de l'etiquetatge en català pels que comportin el subministrament de productes alimentaris i tots aquells relacionats directament amb la salvaguarda de la salut i seguretat.

D'altra banda, arran de la implantació creixent de productes i serveis que incorporen i integren tecnologies de comunicació digitals, el Govern va aprovar, per Acord de 12 de novembre de 2019, noves mesures per fomentar l'ús del català mitjançant la contractació pública de productes i serveis que integren tecnologia digital, en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el sector públic que en depèn. En concret, s'exigeix que en els

plecs de clàusules administratives particulars i, si escau, en els documents corresponents de formalització dels contractes, s'hi inclogui l'ús del català en aspectes concrets dels productes i serveis que integren tecnologia digital, com són les seves instruccions d'utilització; la prestació d'assistència a distància; la toponímia de Catalunya –que s'ha de mostrar en l'única forma oficial, catalana o aranesa, segons escaigui–, i la configuració per defecte en català de les funcionalitats dels dispositius.

III. Seguint aquesta línia de foment de la política lingüística, el 29 de novembre de 2022, el Govern va aprovar el dossier “[El català, llengua de país](#)”, que recull 100 accions transversals per al foment del català. Amb relació a les actuacions en matèria de contractació pública (mesures 11, 12 i 13) es va preveure la reactivació de la CSCUCAT, l'actualització i difusió dels models de clàusules lingüístiques d'aplicació en la contractació pública, especialment de productes i serveis que integren tecnologia digital, així com la realització del seguiment de les clàusules lingüístiques a la contractació pública. En compliment d'aquestes previsions, el Ple d'aquesta Junta Consultiva va aprovar, mitjançant l'Acord de 19 de juliol de 2023, redefinir les funcions de la CSCUCAT i actualitzar-ne la composició.¹

Com a primeres actuacions després de la seva reactivació, la CSCUCAT va avaluar la implementació de les clàusules d'ús del català en la contractació pública per part dels òrgans i serveis de l'àmbit de la Generalitat i sector públic depenent. Fruit d'aquesta actuació es va concloure que, si bé el grau d'aplicació de les diferents clàusules lingüístiques és elevat, majoritàriament no es fa un seguiment efectiu del seu compliment en fase d'execució.

IV. L'any 2025 el Govern ha aprovat el [Pacte Nacional per la Llengua](#), que defineix un full de ruta fins al 2030 per garantir el futur del català com a llengua de cohesió, convivència i prosperitat. Entre les diferents mesures s'inclouen les relatives a intensificar l'activitat de la CSCUCAT; actualitzar i difondre els models de clàusules lingüístiques d'aplicació en la contractació pública, especialment de productes i serveis que incorporin tecnologia digital, i vetllar perquè es compleixin; i impulsar la introducció de clàusules lingüístiques en la contractació pública dels ens locals i el sector públic que en depèn, i vetllar perquè es compleixin. Així mateix, es fixa com objectiu específic “garantir que s'apliquen les clàusules lingüístiques en la contractació”.

V. Tenint en compte les funcions de la CSCUCAT i per fomentar un ús de clàusules lingüístiques més especialitzat que, alhora, impulsi i faciliti un seguiment més efectiu del seu compliment, i atès que la Recomanació 1/2009 conté models de clàusules que cal actualitzar a la normativa de contractació pública vigent, i que cal incorporar les previsions dels darrers acords del Govern esmentats, en el marc de la CSCUCAT s'han elaborat noves propostes de clàusules generals i específiques.

¹ Actualment, la CSCUCAT està integrada per representants de la Secretaria Tècnica d'aquesta Junta Consultiva i del Departament de Política Lingüística, així com pels vocals de la Junta Consultiva de Contractació Pública en representació de la Direcció General de Contractació Pública, de la Comissió Central de Subministraments, del Departament de Cultura, del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, del Departament d'Educació i Formació Professional, del Departament d'Empresa i Treball, del Departament d'Interior i Seguretat Pública, del Departament de Drets Socials i Inclusió, del Departament d'Unió Europea i Acció Exterior, i de les organitzacions següents: CCOO de Catalunya, UGT de Catalunya, Cambres de Comerç de Catalunya, Federació de Municipis de Catalunya, Associació Catalana de Municipis i Cambra Oficial de Contractistes d'Obres de Catalunya.

D'acord amb l'article 3.1.c del Decret 118/2023, de 27 de juny, pel qual s'estableix la composició i el règim jurídic de la Junta Consultiva de Contractació Pública de Catalunya, correspon a aquest òrgan consultiu aprovar recomanacions i instruccions d'interès general per al compliment correcte de la normativa en matèria de contractació pública.

Amb la finalitat de facilitar que s'incorporin clàusules lingüístiques en els plecs de clàusules dels contractes públics o documents equivalents, aquest Ple de la Junta Consultiva aprova la **Recomanació** i els **models de clàusules lingüístiques** que consten tot seguit. Addicionalment, s'inclou en l'**annex 1** l'anàlisi jurídica completa tinguda en compte per elaborar-los. En l'**annex 2**, s'inclou un model de pla de mesures per garantir el dret d'opció lingüística dels usuaris del servei.

Índex

INCORPORACIÓ DE CLÀUSULES LINGÜÍSTIQUES EN ELS CONTRACTES DEL SECTOR PÚBLIC.....	5
1. Tipologia de contractes en què es poden incorporar les clàusules lingüístiques	5
2. Tipologia de clàusules que es poden incorporar en els contractes del sector públic.....	6
2.1. Relatives a les prestacions contractuals	6
2.2. Relatives a les relacions entre l'òrgan de contractació i la contractista	8
3. El nivell de competència lingüística exigible i la seva acreditació	8
4. Obligació de seguiment de la correcta execució de les clàusules lingüístiques	9
MODELS DE CLÀUSULES PER INCORPORAR ALS PLECS DE CLÀUSULES ADMINISTRATIVES PARTICULARS I ALS CONTRACTES DEL SECTOR PÚBLIC.....	11
A. Com a condició d'execució del contracte	11
A.1. Clàusula general	11
A.2. Clàusules específiques per determinats objectes contractuals	14
B. Com a requisit de solvència tècnica/adscripció de mitjans	15
B.1. Solvència tècnica.....	15
B.2. Adscripció de mitjans.....	16
C. Com a criteri adjudicació.....	16
D. Actuació que han de fer les unitats receptores del contracte	16
E. Perfils lingüístics exigits i forma d'acreditació del nivell competencial	16
Annex 1	17
Marc jurídic, doctrinal i jurisprudencial: abast i límits de les clàusules lingüístiques en la contractació pública.....	17
a) El dret d'opció lingüística	18
b) Clàusules lingüístiques com a requisit de solvència tècnica o professional	20
c) Clàusules lingüístiques com a criteri d'adjudicació.....	22
d) Clàusules lingüístiques com a condició especial d'execució	23
e) L'acreditació de la capacitat lingüística del personal adscrit al contracte.....	27
Annex 2	29
Pla de mesures per garantir el dret d'opció lingüística dels usuaris del servei.....	29

INCORPORACIÓ DE CLÀUSULES LINGÜÍSTIQUES EN ELS CONTRACTES DEL SECTOR PÚBLIC

Per promoure i fer possible una major inclusió de clàusules lingüístiques en els plecs i documents contractuals, s'inclouen tot seguit les indicacions necessàries per donar seguretat jurídica als òrgans de contractació per establir aquestes clàusules, així com els models que es proposen.

1. Tipologia de contractes en què es poden incorporar les clàusules lingüístiques

En general, les clàusules lingüístiques poden incorporar-se a tota la tipologia de contractes del sector públic, d'obres, de concessions d'obres i de serveis, de subministraments i de serveis, amb les consideracions que s'exposen més endavant.

En tot cas, cal distingir la finalitat concreta de les clàusules o condicions de caràcter lingüístic per tal de determinar en quins contractes són més o menys adequades. Així, poden bé constituir-se com un requisit o element essencial de la prestació a satisfer, quan l'aspecte lingüístic és intrínsec o consubstancial a l'objecte contractual –per exemple, en el cas que l'objecte sigui l'emissió d'un informe o estudi en català–, o bé incloure's per garantir el compliment de la normativa en matèria de política lingüística o promoure o fomentar l'ús del català.

- i. En els casos en què l'exigència lingüística sigui un element intrínsec a l'objecte del contracte, es poden incorporar a tota la tipologia de contractes clàusules de caràcter lingüístic.
- ii. Quan l'exigència lingüística tingui per finalitat garantir el compliment de la normativa en matèria de política lingüística, també es poden incorporar a tota la tipologia de contractes en què el seu objecte entri en connexió amb els drets i deures emparats i exigits per aquesta, com és el cas de les obligacions de retolació, etiquetatge, embalatge, instruccions d'ús, etc. en català.

En concret, en els contractes que tinguin per objecte prestacions que impliquin relació directa amb la ciutadania, incloure aquestes clàusules lingüístiques és fonamental per garantir el dret d'opció lingüística dels ciutadans, que implica que el personal que executi el contracte i que hi tingui contacte directe disposi de coneixements suficients de català i castellà –i d'aranès, si escau– per poder dur a terme una comunicació en aquests idiomes de forma adequada.

- iii. En cas que la clàusula lingüística tingui per finalitat fomentar o impulsar l'ús del català en l'àmbit o sector concret en què incideixi l'objecte del contracte –com seria el cas, per exemple, d'exigir que certa documentació o característiques lingüístiques d'un producte a subministrar siguin en català–, sembla que els contractes més adequats i idonis per incorporar-la són aquells en què, per la seva rellevància econòmica o per la seva visibilitat, el poder tractor de l'Administració en aquest àmbit pot tenir un major impacte. És el cas, per exemple, de la contractació centralitzada de béns d'ús comú a l'Administració o en les compres de departaments o organismes de caràcter transversal.

2. Tipologia de clàusules que es poden incorporar en els contractes del sector públic

2.1. Relatives a les prestacions contractuals

La possibilitat d'incorporar en els contractes clàusules lingüístiques com a solvència tècnica, criteri d'adjudicació o condició especial d'execució dependrà també de la finalitat o l'objectiu que persegueixin, tenint en compte les finalitats exposades en l'apartat anterior.

En els casos en què l'exigència lingüística sigui un element intrínsec a l'objecte del contracte, es consideren admissibles les clàusules de caràcter lingüístic que s'estableixin tant com a solvència, criteri d'adjudicació o com a condició especial d'execució.

Quan l'exigència lingüística tingui per finalitat garantir que les contractistes i subcontractistes compleixen els drets i les obligacions que es deriven de la normativa en matèria de política lingüística, es considera escaient que s'incloguin clàusules lingüístiques com a condició d'execució i, fins i tot, com a solvència.

En cas que la clàusula lingüística tingui per finalitat principal fomentar o impulsar l'ús del català en l'àmbit o sector concret en què incideixi l'objecte del contracte, es pot valorar la seva inclusió com a criteri d'adjudicació o condició especial d'execució.

2.1.a. Criteris a tenir en compte a l'hora de valorar la inclusió de clàusules lingüístiques com a solvència tècnica, criteri d'adjudicació o condició especial d'execució, respectant sempre els requisits que disposa la normativa de contractació pública perquè s'hi estableixin: ²

Com a requisit de solvència tècnica o professional

Poden incorporar-se clàusules lingüístiques com a requisit de solvència tècnica o professional en els contractes de serveis i concessió de serveis quan l'exigència d'una experiència prèvia o una capacitat lingüística determinada respongui a una necessitat objectiva per a la correcta execució del servei, tenint en compte les particularitats de l'objecte contractual i les prestacions a satisfer. Així, en els casos en què el contracte tingui una connexió directa i rellevant amb l'ús de l'idioma, escau exigir una solvència de caràcter lingüístic.

Pel que fa a la competència lingüística del personal que ha d'executar el contracte, els òrgans de contractació han de valorar la idoneïtat de requerir l'adscripció d'aquests mitjans personals com a requisit addicional a la solvència, d'acord amb l'article 76.2 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (d'ara endavant, LCSP). En tot cas, el nivell de capacitat exigida i el nombre de persones que han de disposar-ne ha de ser el mínim indispensable per a l'òptima execució del contracte.

² Si bé la jurisprudència i la doctrina administrativa dels tribunals contractuals de territoris amb més d'una llengua oficial, recollida en l'annex 1 d'aquesta Recomanació, s'ha mostrat en general favorable a la inclusió de clàusules lingüístiques en els contractes, el Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals (TACRC) –que únicament s'ha pronunciat en els casos en què aquestes s'han incorporat com a condició especial d'execució– no les admet, sens perjudici, afirma, de l'obligació legal de les empreses contractistes de respectar i complir durant l'execució la normativa en matèria de política lingüística corresponent.

Com a criteri d'adjudicació

En els contractes en què hi hagi una relació directa o indirecta entre les prestacions que s'han de realitzar i la llengua que s'ha d'emprar, els criteris d'adjudicació de caràcter lingüístic són admissibles per valorar una millora de la prestació –sens perjudici del caràcter estratègic, amb fonament a una política pública de foment del català, que les clàusules lingüístiques poden tenir en un àmbit o sector determinat per assolir-la.

En els contractes de serveis i concessions de serveis en què s'exigeixi com a solvència una capacitat lingüística determinada i es consideri que una major capacitat pot millorar la prestació, es pot valorar exigir aquest plus com a criteri d'adjudicació.

Com a condició especial d'execució

Poden establir-se clàusules lingüístiques com a condicions especials d'execució, ja sigui perquè la mateixa prestació requereix la seva execució en ús d'una llengua determinada, o per assegurar el compliment de la normativa en matèria de política lingüística –en la qual s'inclou el dret d'opció lingüística dels ciutadans–, en els casos en què l'objecte del contracte i les prestacions que se'n deriven hi entrin en connexió.

2.1.b. Forma com es recullen aquestes clàusules en els plecs o documents que regeixen les licitacions, atesa la necessitat de complir la normativa en matèria de política lingüística i la de contractació pública:

Les clàusules han de tenir en compte l'objecte del contracte i detallar les obligacions concretes que les contractistes i subcontractistes han de complir en matèria lingüística, cosa que permetrà afavorir-ne el bon seguiment de la seva correcta execució –per exemple, si de les prestacions en deriven obligacions de retolació, etiquetatge o ús del català en altres elements o documents, cal que es faci menció expressa de quins elements o documents concrets es tracta, així com els terminis respectius per donar-ne compliment, si escau.

Pel que fa al moment de la seva acreditació, el més conforme amb els principis que regeixen la contractació pública i, especialment, el de concurrència, aconsella que el compliment de les obligacions lingüístiques exigides a la contractista –com per exemple els manuals, instruccions o altres documents en català que s'hagin de lliurar– s'hagi d'acreditar i verificar durant la fase d'execució del contracte, en els terminis o moments establerts per l'òrgan de contractació o, en el seu defecte, en el moment de la recepció de la prestació. Pel que fa al personal que ha d'executar el contracte, cal distingir l'exigència de perfils lingüístics a adscriure com a requisit addicional de solvència d'aquells exigits com a condició d'execució. En cas de sol·licitar-se com a solvència, d'acord amb l'article 150.2 de la LCSP l'òrgan de contractació ha de requerir a la proposada adjudicatària que presenti la documentació acreditativa d'allò declarat en el DEUC o declaració responsable corresponent. En canvi, d'exigir-se com a condició d'execució, la seva acreditació s'ha d'efectuar en la pròpia fase d'execució del contracte, d'acord amb el que s'ha indicat.

Addicionalment, cal recordar que, si s'atribueix a les obligacions lingüístiques el caràcter d'essencials, el seu incompliment podrà comportar la resolució del contracte. A l'hora d'aplicar aquesta conseqüència, caldrà tenir en compte la seva proporcionalitat amb relació al dany o perjudici que el compliment defectuós hagi causat, prenent en consideració, especialment, l'afectació a drets o interessos legítims dels ciutadans en aquest àmbit. Així

mateix, els òrgans de contractació han de valorar, abans de la resolució del contracte, la imposició de les penalitats que corresponguin, per promoure tant la continuació de l'execució del contracte com el compliment de l'obligació lingüística infringida.

2.2. Relatives a les relacions entre l'òrgan de contractació i la contractista

El català és la llengua pròpia i d'ús normal de les administracions catalanes. Per tant, és admissible exigir que el català sigui la llengua d'ús en les relacions entre la contractista i l'entitat contractant, atesa la naturalesa de subjecció especial d'aquesta relació, en què no opera el dret d'opció lingüística.

3. El nivell de competència lingüística exigible i la seva acreditació

A l'hora d'exigir un nivell de competència o capacitació lingüística concreta, com a solvència, criteri d'adjudicació o condició especial d'execució, es recomana recórrer als nivells establerts en el Decret 37/2024, de 6 de febrer, sobre avaluació i certificació de coneixements de llengua general de català, els quals prenen com a referents els nivells del Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECR), per tal de demanar el nivell que es consideri adequat i ajustat a la naturalesa de les prestacions que s'han de satisfer.³

També pot escaure prendre com a referència addicional els nivells competencials regulats a la normativa de selecció de personal i provisió de llocs de treball de l'Administració pública de Catalunya.⁴

En tot cas, i per tal d'aplicar uns criteris més uniformes i oferir més seguretat jurídica als òrgans de contractació, a l'hora d'exigir un nivell competencial determinat, cal tenir en compte les consideracions següents:

Certificat de nivell superior (C2): en els contractes en què s'exigeixi una prestació de caràcter lingüístic especialitzada –traduccions orals o escrites, tasques especialitzades de redacció, correcció, assessorament o planificació lingüístics– o en què el domini de la llengua (l'ortografia, l'ús de la gramàtica i l'estil en textos escrits, o la fonètica en discursos orals) sigui essencial –tasques d'oratoria, docència en llengua catalana, redacció de textos eminentment tècnics o complexos– és adequat demanar que s'acrediti el nivell de coneixements de català corresponent al C2 del MECR, les competències del qual s'acrediten amb el certificat de nivell superior. Un criteri a tenir en compte per determinar la idoneïtat d'aquesta exigència és que un dels requisits del perfil professional concret sigui tenir una titulació universitària relativa a estudis lingüístics –per exemple, la llicenciatura o grau en filologia catalana, el grau en estudis de català o la llicenciatura o grau en traducció i

³ El [Marc europeu comú de referència per a les llengües](#) defineix les competències lingüístiques i les estructura en una escala de sis nivells comuns de referència –de menys a més, A1, A2, B1, B2, C1 i C2– per a l'organització de l'aprenentatge de llengües i homologació dels diferents títols emesos per les entitats certificades ([escala global](#)).

⁴ Decret 161/2002, d'11 de juny, sobre l'acreditació del coneixement del català i l'aranès en els processos de selecció de personal i de provisió de llocs de treball de les administracions públiques de Catalunya.

interpretació, entre d'altres–, l'obtenció de les quals acrediten tenir el nivell superior de català.

Certificat de nivell de suficiència (C1): en els contractes en què s'ha d'oferir un servei d'atenció o assessorament que requereixi d'una determinada especialització o qualificació professional –com un servei d'atenció o assistència psicològica, d'assessorament jurídic o tècnic, entre d'altres– o que, en definitiva, impliquin un servei d'atenció a l'usuari de caràcter avançat –sigui per les característiques de la informació a oferir com per la necessitat d'haver d'entendre situacions complexes o implícites, com seria el cas del servei de gestió de trucades d'emergència del 112–, cal exigir que s'acrediti el nivell de coneixements de català corresponent al C1 del MECR, les competències del qual s'acrediten amb el certificat de nivell de suficiència. També cal exigir aquest nivell en les prestacions lingüístiques en què s'hagin de redactar informes o altres documents sobre aspectes tècnics o complexos.

Certificat de nivell intermedi (B2): en els objectes contractuals en què hi ha una relació directa amb la ciutadania, però el servei d'atenció que s'ofereix no és de caràcter tècnic o complex –per exemple, un servei d'atenció i informació bàsica a l'usuari com seria el de consergeria, la realització d'enquestes de recollides de dades no especialitzades, entre d'altres serveis anàlegs, així com el cas d'un conductor de transport col·lectiu de viatgers–, és adequat exigir que s'acrediti el nivell de coneixements del català corresponent al B2 del MECR, les competències del qual s'acrediten amb el certificat de nivell intermedi, per tal de garantir el dret d'opció lingüística dels usuaris. Pel que fa a les relacions entre la contractista i l'entitat contractant, pot resultar idoni demanar aquest nivell per a garantir una adequada comunicació, quan aquesta no revesteixi caràcter tècnic o complex –cas en què seria més adequat exigir el nivell C1.

Certificat de nivell elemental (B1): en les prestacions contractuals que no comportin un contacte directe o indirecte amb la ciutadania i en les quals el personal que les executi tingui un perfil propi d'oficis o no qualificat –per exemple, jardineria, pintura, lampisteria, cuina o neteja– i no tingui persones a càrrec –subaltern, peó/mosso, operari, entre d'altres–, és adequat exigir que s'acrediti el nivell de coneixements del català corresponent al B1 del MECR, les competències del qual s'acrediten amb el certificat de nivell elemental, com a mínim.

Pel que fa a la seva acreditació, en la clàusula corresponent, es recomana indicar que “els coneixements de català es poden acreditar mitjançant els certificats del Departament de Política Lingüística o del Consorci Institut Ramon Llull, o els altres certificats, diplomes i títols considerats vàlids a aquests efectes (i que es poden consultar en el [web de llengua catalana](#))”.

4. Obligació de seguiment de la correcta execució de les clàusules lingüístiques

És necessari fer un seguiment exhaustiu de l'execució del contracte i, en concret, del compliment efectiu de les condicions lingüístiques establertes, cosa que requereix fer-ne una avaluació periòdica. En els casos en què la prestació lingüística sigui de caràcter verbal, el control del seu compliment exigirà emprar els mecanismes adequats com, per exemple, dur a terme enquestes de satisfacció als usuaris del servei –que siguin fàcilment accessibles i estiguin disponibles durant tota la durada del contracte– o auditories de control que permetin controlar i revisar de forma objectiva que el compliment de l'ús de la llengua és òptim. Les

auditories es poden realitzar amb el personal de l'entitat contractant que tingui la capacitat i coneixements adequats per efectuar-la o mitjançant empreses auditores independents.⁵

Per afavorir el seguiment del compliment de les obligacions lingüístiques que deriven del contracte, es poden incloure previsions concretes dirigides a fer-ne possible una avaluació més objectiva, cosa que també tindrà com a efecte sensibilitzar i incentivar en major mesura el seu compliment per part de la contractista. En aquest sentit, en determinats contractes es pot demanar a l'empresa contractista que elabori un pla de mesures (organitzatives, administratives, formatives), per garantir el dret d'opció lingüística dels usuaris –que pot incloure previsions, per exemple, sobre substitucions de personal, formularis de satisfacció o de presentació de queixes, cursos de català per als treballadors, entre d'altres. Tanmateix, la idoneïtat d'aquesta mesura està supeditada a la necessària supervisió i aprovació del pla per part de l'entitat contractant, que ha de valorar si les mesures que la contractista ofereix són suficients i permeten garantir l'òptima execució de la prestació, així com una major avaluació objectiva del seguiment pel responsable del contracte.⁶

⁵ Cal tenir en compte que no és possible valorar les auditories de control a càrrec de la contractista com a element qualitatiu de l'oferta, tal com han indicat la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat (JCCPE), en l'[Informe 89/21](#), o el TACRC, en la [Resolució 380/2025](#), en els quals no s'admet que l'oferiment d'un mecanisme de control extern pugui establir-se com a criteri d'adjudicació, en tant que no repercuteix per si mateix en la qualitat de la prestació o la seva millor execució.

⁶ A l'annex 2 d'aquesta Recomanació consta un model de pla de mesures.

MODELS DE CLÀUSULES PER INCORPORAR ALS PLECS DE CLÀUSULES ADMINISTRATIVES PARTICULARS I ALS CONTRACTES DEL SECTOR PÚBLIC

A. Com a condició d'execució del contracte

A.1. Clàusula general

1. L'empresa contractista ha d'emprar el català en les seves relacions amb l'Administració de la Generalitat derivades de l'execució de l'objecte d'aquest contracte. Així mateix, l'empresa contractista i, si escau, les empreses subcontractistes, han d'emprar almenys el català en els rètols, les publicacions, els avisos i en la resta de comunicacions de caràcter general que derivin de l'execució de les prestacions objecte del contracte.

2. (...) *Escollir l'apartat que correspongui d'acord amb la tipologia de contracte.*

Contractes d'obres

En particular, l'empresa contractista ha de lliurar tota la documentació tècnica requerida per al compliment de l'objecte del contracte almenys en llengua catalana. Específicament, ha de redactar, almenys, en llengua catalana els documents del programa de treball de les obres, el pla de seguretat i salut, els rètols informatius de l'obra, els rètols de senyalització, i tota la resta de documents relatius a informes i annexos tècnics de les incidències d'execució segons les determinacions del clausulat específic del plec de prescripcions tècniques particulars.

Contractes de concessió d'obres

En particular, l'empresa contractista ha de lliurar tota la documentació tècnica requerida per al compliment de l'objecte del contracte almenys en llengua catalana. Específicament, ha de redactar, almenys, en llengua catalana els documents del programa de treball de les obres, el pla de seguretat i salut, els rètols informatius de l'obra, els rètols de senyalització, i tota la resta de documents relatius a informes i annexos tècnics de les incidències d'execució segons les determinacions del clausulat específic del plec de prescripcions tècniques particulars.

En l'explotació de la zona de serveis o àrea d'influència s'ha d'emprar, almenys, el català en les actuacions i la documentació interna, en les instruccions d'ús i, normalment, també en l'etiquetatge i l'embalatge dels productes i els serveis que s'ofereixin. També s'ha d'emprar, almenys, el català en les comunicacions i en les notificacions –incloent-hi les factures i altres documents de tràfic– adreçades a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català.⁷

⁷ Aquesta clàusula s'ha d'incorporar en els casos en què la concessió d'obres implica, a més, l'explotació de zones de serveis o àrees d'influència en què s'integra l'obra.

Contractes de concessió de serveis

En particular, l'empresa contractista ha de lliurar tota la documentació tècnica requerida per al compliment de l'objecte del contracte almenys en llengua catalana. Específicament, ha de redactar, almenys, en llengua catalana els documents del programa de treball de les obres, el pla de seguretat i salut, els rètols informatius de l'obra, els rètols de senyalització, i tota la resta de documents relatius a informes i annexos tècnics de les incidències d'execució segons les determinacions del clausulat específic del plec de prescripcions tècniques particulars.⁸

Pel que fa a la prestació del servei, l'empresa contractista ha d'emprar almenys el català en les actuacions i la documentació relatives al servei adreçades a terceres persones, en la retolació, en les comunicacions per megafonia, en les instruccions d'ús i, normalment, en l'etiquetatge i en l'embalatge dels productes o els serveis que produeixin o ofereixin i, alhora, ha d'emprar el català en les comunicacions i les notificacions adreçades a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català, incloent-hi les factures i altres documents de tràfic, segons les determinacions del clausulat específic del plec de prescripcions tècniques particulars.

Així mateix, l'empresa contractista ha de lliurar en català els manuals i la documentació tècnica dels serveis objecte del contracte que es determini com a obligatòria en la clàusula específica del plec de prescripcions tècniques particulars.

Contractes de subministraments

En particular, l'empresa contractista ha d'utilitzar, almenys, la llengua catalana en l'etiquetatge, l'embalatge, la documentació tècnica, els manuals d'instrucció i en la descripció d'altres característiques singulars dels béns i productes, d'acord amb el que es determina en el plec de prescripcions tècniques particulars. Per tant, conjuntament amb el lliurament dels béns objecte d'aquest contracte, l'empresa contractista ha de lliurar els manuals corresponents, així com tota la documentació tècnica necessària perquè funcioni, almenys, en llengua catalana.

Contractes de serveis

En particular, l'empresa contractista ha de lliurar els treballs objecte d'aquest contracte, almenys, en català. Específicament, l'empresa contractista ha de redactar en llengua catalana la documentació del projecte i les llegendes dels plànols i documentació tècnica annexa, tant en paper com en suport digital, que s'obtingui com a resultat de la realització dels treballs d'assistència segons les determinacions del clausulat específic del plec de prescripcions tècniques particulars.

Així mateix, l'empresa contractista ha de lliurar en català els manuals i la documentació tècnica dels serveis objecte del contracte que es determini com a obligatòria en la clàusula específica del plec de prescripcions tècniques particulars.

⁸ Aquesta clàusula només s'ha d'incloure en les concessions de serveis quan l'objecte del contracte requereixi efectuar obres i, si s'escau, també s'ha de fer referència al llibre d'ordres de l'obra.

- 3.** En tot cas, l'empresa contractista i, si escau, les empreses subcontractistes, queden subjectes en l'execució del contracte a les obligacions derivades de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, de les disposicions que la desenvolupen i de la resta de normes aplicables. En l'àmbit territorial de l'Aran, les empreses contractistes i, si escau, les empreses subcontractistes, han d'emprar l'aranès d'acord amb la Llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran, amb la normativa pròpia del Conselh Generau d'Aran que la desenvolupi i la resta de normes aplicables.
- 4.** Les condicions d'execució de caràcter lingüístic establertes en aquest plec tenen caràcter d'obligació contractual essencial. El seu incompliment donarà lloc a l'aplicació de les penalitats corresponents i podrà donar lloc, així mateix, a la resolució del contracte.

A.2. Clàusules específiques per determinats objectes contractuals⁹

Contractes de subministraments i contractes de serveis que integren tecnologia digital

Els productes per lliurar/serveis per prestar per part de la contractista que integrin elements lingüístics de suport com ara pantalles digitals o elements d'assistència de veu, o d'assistència a distància per a la utilització del producte, han d'integrar el català com a llengua de funcionament normal, que ha de ser present també en les instruccions d'ús i de les informacions de difusió. La informació textual o cartogràfica que proporcioni el sistema, les interfícies d'usuari o els sistemes gràfics i operatius de funcionament han de mostrar la toponímia de Catalunya en la seva única forma oficial, catalana o aranesa. A aquest efecte, la contractista ha de garantir que totes les funcionalitats del dispositiu, programes o sistemes que permetin a la persona usuària definir la configuració de la llengua es proporcionen, per defecte, configurades en català.¹⁰

Així mateix, els productes lliurats/serveis prestats per la contractista han d'integrar el català com a llengua de funcionament normal en els assistents de veu, els lectors de pantalla amb síntesi de veu i els sistemes de conversió a la grafia Braille.¹¹

Contractes de subministraments de productes alimentaris o relacionats directament amb la salvaguarda de la salut i seguretat

Especialment, l'empresa contractista ha d'utilitzar, almenys, la llengua catalana en la informació relacionada amb la salvaguarda de la salut i seguretat de les persones continguda en el manual d'ús i l'etiquetatge del producte –com, per exemple, la llista d'ingredients i les instruccions d'ús i de conservació.¹²

⁹ Per incorporar, quan escaigui, juntament amb les clàusules generals.

¹⁰ Per a l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic la inclusió d'aquesta clàusula és obligatòria, en compliment de l'Acord del Govern de 12 de novembre de 2019, pel qual s'aproven noves mesures per fomentar l'ús del català mitjançant la contractació pública de productes i serveis que integren tecnologia digital, en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el sector públic que en depèn.

¹¹ Resolució 206/XV del Parlament de Catalunya, sobre el garantiment dels drets lingüístics de les persones cegues catalanoparlants.

¹² Per a l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic la inclusió d'aquesta clàusula és obligatòria, en compliment de l'Acord del Govern, de 20 de juny de 2017, pel qual s'aprova el Codi per a una contractació socialment responsable en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el sector públic que en depèn.

Contractes de concessió o de serveis en els quals es gestionin serveis adreçats a la ciutadania o n'hi hagi un contacte directe

L'empresa contractista assumeix l'obligació de destinar a l'execució del contracte els mitjans i el personal que resultin adients i suficients per assegurar que es podrà atendre les persones usuàries del servei almenys en català. A aquest efecte, l'empresa adjudicatària haurà d'adoptar, si escau, les mesures de formació del seu personal necessàries per garantir que el personal que pugui relacionar-se amb el públic tingui un coneixement suficient de la llengua catalana per poder desenvolupar les tasques d'atenció, informació i comunicació de manera fluida i adequada.

També es pot establir com a condició d'execució que l'empresa contractista hagi de lliurar un pla, d'acord amb el model adjunt, en el qual s'indiquin les mesures organitzatives, administratives, formatives o d'altra índole, que es duren a terme per garantir el dret d'opció lingüística dels usuaris del servei. Aquest pla s'ha de lliurar a l'inici de l'execució del servei i està subjecte a la preceptiva aprovació de l'òrgan de contractació, el qual pot efectuar les observacions i consideracions que estimi convenientes.¹³

B. Com a requisit de solvència tècnica/adscripció de mitjans

B.1. Solvència tècnica

Clàusula general

Per poder participar en la licitació, l'empresa ha d'acreditar solvència tècnica específica en matèria lingüística, relativa a la realització prèvia de prestacions similars a les de l'objecte del contracte. [indicar requisits mínims d'experiència, mitjans personals o materials, etc.]

Aquest requisit de solvència es podrà acreditar mitjançant, almenys, un d'aquests mitjans:

- Relació de serveis o treballs realitzats en els darrers **tres anys**, que incloguin actuacions d'atenció i contacte amb els usuaris, en contextos similars als de l'objecte d'aquest contracte. Aquests serveis s'acreditaran mitjançant certificats expedits per l'òrgan competent quan sigui una entitat del sector públic; o bé, quan el destinatari sigui un subjecte privat, mitjançant certificació emesa per aquest o, a falta d'aquesta certificació, mitjançant una declaració de l'empresari.
- Titulacions i certificacions del personal [indicar: directiu, tècnic, etc.] que acrediti competència lingüística en català (o aranès), així com del personal que participi directament en l'execució del contracte. (veure l'apartat E sobre la forma d'acreditació del nivell competencial)

¹³ Veure el model de pla de mesures de l'annex 2.

B.2. Adscripció de mitjans

Contractes amb tasques d'atenció al públic o de comunicació amb els usuaris

El personal adscrit a l'execució del contracte que desenvolupi tasques d'atenció als usuaris del servei ha de tenir els coneixements adients de les llengües oficials a Catalunya. El personal esmentat ha d'acreditar que pot comunicar-se oralment i per escrit en català (indicar l'aranès, quan escaigui).

(Afegir si escau) En particular s'exigeix l'adscripció a l'execució del contracte dels perfils professionals amb la capacitat lingüística següent:

(...)

(veure l'apartat E sobre perfils lingüístics exigits i forma d'acreditació del nivell competencial)

C. Com a criteri adjudicació

Es poden incloure aspectes lingüístics en els criteris d'adjudicació com: determinats documents traduïts en català, productes o serveis que incloguin el català en les seves funcionalitats, perfils lingüístics amb major nivell de capacitat lingüística que el prèviament exigint.

D. Actuació que han de fer les unitats receptores del contracte

Les unitats de recepció del contracte comprovaran el compliment efectiu de les clàusules contractuals que estableixen obligacions de l'ús del català i hi faran referència expressa en els certificats de recepció i d'execució correcta.

E. Perfils lingüístics exigits i forma d'acreditació del nivell competencial

[Indicar el perfil o perfils professionals i el nivell de català exigint, tenint en compte el que s'assenyala en el punt "3. El nivell de competència lingüística exigible i la seva acreditació"]

Les competències lingüístiques exigides s'han determinat d'acord amb els nivells establerts al Decret 37/2024, de 6 de febrer, sobre avaluació i certificació de coneixements de llengua general de català, els quals prenen com a referents els nivells del Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECR).

Els coneixements de català es poden acreditar mitjançant els certificats de coneixements de català del Departament de Política Lingüística o del Consorci Institut Ramon Llull, o els altres certificats, diplomes i títols considerats vàlids a aquests efectes (i que es poden consultar en el [web de llengua catalana](#)).

Annex 1

Marc jurídic, doctrinal i jurisprudencial: abast i límits de les clàusules lingüístiques en la contractació pública

La inclusió de clàusules lingüístiques en els contractes del sector públic ha de respectar tant la normativa en matèria de política lingüística dels territoris amb llengües oficials pròpies com la normativa i els principis que regeixen la contractació pública, si bé ni les directives europees del 2014 ni la LCSP no contenen cap previsió explícita respecte de la incorporació de consideracions de caràcter lingüístic en els contractes.

En aquest sentit, cal recordar que les llengües amb menys parlants –concepte que inclouria el català i l'aranès– són considerades en l'àmbit internacional, europeu i estatal com una expressió de riquesa cultural digna d'especial protecció i promoció.¹⁴ En segon lloc, els drets lingüístics són drets individuals i col·lectius que operen i es desenvolupen de forma transversal en tots els àmbits i, en bona part, en el si de l'execució dels contractes del sector públic. En aquest sentit, és factible que durant l'execució de les prestacions (especialment, de serveis públics adreçats a la ciutadania) en territoris amb més d'una llengua oficial aquests drets es puguin veure més fàcilment vulnerats o, com a mínim, no aconplerts amb totes les garanties, sobretot si l'empresa contractista és estrangera i no coneix la normativa lingüística aplicable al territori en concret. Per tant, no només és lícit, sinó que és especialment aconsellable i, en certs casos, exigible, que s'incorporin clàusules lingüístiques per tal de garantir, protegir i fomentar, a través de la contractació pública, els drets lingüístics de les persones.¹⁵

¹⁴ Els articles 26 i 27 del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides, de 16 de desembre de 1966, emparen el dret d'ús de les llengües minoritàries, sense que això pugui donar lloc a discriminació. Aquestes llengües es troben especialment protegides a la [Carta europea de llengües regionals o minoritàries](#) –feta a Estrasburg el 5 de novembre de 1992 i ratificada per Espanya el 2001–, que, en l'article 7, reconeix les llengües regionals o minoritàries com a expressió de la riquesa cultural i exigeix el compromís d'eliminar tota distinció, exclusió, restricció o preferència injustificades que afectin el seu ús i tinguin per objecte descoratjar o posar en perill el seu manteniment o el seu desenvolupament, i explicita que l'adopció de mesures especials en favor de les llengües regionals o minoritàries destinades a promoure la igualtat lingüística no ha de ser considerada com un acte de discriminació envers els parlants de les llengües més esteses.

En l'àmbit estatal, s'ha de recordar que la Constitució espanyola proclama en el preàmbul la voluntat de la nació espanyola de protegir les llengües de tots els espanyols i els pobles d'Espanya i, en consonància amb això, l'article 3 reconeix l'oficialitat de les llengües pròpies de les comunitats autònomes, d'acord amb els seus estatuts, i declara les diferents modalitats lingüístiques patrimoni cultural objecte d'especial respecte i protecció.

¹⁵ Amb ocasió de l'aprovació d'ordenances municipals que regulen models de clàusules lingüístiques en els contractes públics, el Tribunal Suprem (TS) ha admès, en la [Sentència 250/2017](#), que els criteris de caràcter lingüístic puguin incorporar-se en els plecs dels contractes, sobre la base de la legislació lingüística, i afirma que si es regulen de forma general en una norma que contingui models de clàusules “se gana en certeza y se da seguridad jurídica”, de manera que “no es un exceso que se regule el uso de la lengua cooficial en cuanto a los requisitos de los licitadores” atès que “lo que prevé la Ordenanza es que en los pliegos se haga presente el régimen de normalización”.

Així, no només serà procedent establir criteris i condicions lingüístiques en les prestacions que consisteixin en gestió de serveis públics o impliquin tracte amb usuaris, sinó també en qualsevol contracte d'obra, subministrament o servei en el qual puguin trobar-se punts de connexió amb les obligacions legals existents en matèria d'oficialitat lingüística: com, per exemple, senyalització, etiquetatge, manuals d'ús, versions de programari i funcionalitats de dispositius o disponibilitat de treballs o informes en les llengües oficials pròpies. I, fins i tot, en ús de la visió estratègica que s'exigeix, serà apropiat establir-les sobre la base i fonament d'una política pública de foment i impuls de la llengua catalana, sempre que s'observi la deguda vinculació amb l'objecte contractual i es respectin la resta de requisits que estableix la LCSP –especialment, el criteri de proporcionalitat– per tal de preservar els principis rectors de la contractació pública –com són els principis d'igualtat i no-discriminació, lliure concurrència i competència efectiva.

Una configuració adequada d'aquestes clàusules és clau, no només per determinar-ne la seva viabilitat, sinó també per promoure de forma eficaç el degut respecte dels drets lingüístics i garantir el compliment de la normativa en matèria de política lingüística. Per això, és necessari dotar de major seguretat jurídica els òrgans de contractació en aquesta tasca, definint i delimitant l'abast i els límits per incorporar aquest tipus de clàusules en els contractes, tenint en compte el marc jurídic aplicable i els pronunciaments doctrinals i jurisprudencials en aquesta matèria. A continuació, s'agrupen en els epígrafs següents els aspectes més rellevants que cal tenir en compte a l'hora d'incloure clàusules lingüístiques en la contractació pública:

- a) El dret d'opció lingüística
- b) Clàusules lingüístiques com a requisit de solvència tècnica o professional
- c) Clàusules lingüístiques com a criteri d'adjudicació
- d) Clàusules lingüístiques com a condició especial d'execució
- e) L'acreditació de la capacitat lingüística del personal adscrit al contracte

a) El dret d'opció lingüística

D'entre els diferents drets i obligacions en l'àmbit lingüístic, cal detenir-se especialment en el dret d'opció lingüística, que implica que els ciutadans puguin emprar qualsevol de les dues llengües oficials davant de les institucions, organitzacions i administracions públiques de Catalunya, o davant de les entitats privades quan exerceixen funcions públiques –d'acord amb l'article 33 de l'Estatut–, i el dret d'aquests a elegir lliurement qualsevol de les llengües oficials en les relacions que hi mantenen.¹⁶ Aquest fet comporta que el personal de totes les

¹⁶ El dret d'opció lingüística es troba reconegut a l'article 33 de l'Estatut, a l'article 4 de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística (LPL), i, pel que fa a l'àmbit local, a l'article 5 del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril. Per garantir el dret d'opció lingüística, en l'àmbit de la Generalitat, l'article 14 del Decret 107/1987, de 13 de març, pel qual es regula l'ús de les llengües oficials per part de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, estableix que "els funcionaris s'adreçaran als ciutadans en les seves comunicacions orals normalment en català, i respectaran la tria que aquests facin de la llengua en què volen ser atesos".

entitats públiques i privades esmentades hagi de tenir una capacitat lingüística adequada i suficient.¹⁷

En aquest sentit, d'acord amb la doctrina del Tribunal Constitucional, la cooficialitat lingüística no pot imposar la primacia d'una de les llengües oficials, ni suposar una postergació o menyscabament d'alguna d'elles.¹⁸ Certament, el dret d'opció lingüística dels ciutadans no pot decaure pel fet que s'externalitzi la prestació d'un servei públic. Per aquest motiu, es pot considerar que la capacitat lingüística és exigible en els mateixos termes jurídics tant al personal que gestiona els serveis públics de forma directa com al que ho faci de forma indirecta –incloent-se, en aquest segon cas, de forma general, a tots els treballadors que les empreses contractistes i subcontractistes han adscrit a l'execució del contracte.¹⁹

¹⁷ El TS, en la [Sentència 250/2017](#), ja esmentada a la nota 12, empara que pugui aplicar-se a les empreses contractistes el mateix règim jurídic de capacitat lingüística aplicable als empleats públics, per tal que pugui garantir-se el compliment de la normativa lingüística, i assenyala que “si el Ayuntamiento está apoderado (...) para adoptar medidas de normalización y debe adoptarlas en relación a la forma de prestación de servicios, si éstos se prestasen directamente su regulación afectaría al régimen de empleo público, pero si la gestión es indirecta, afectará a las exigencias para lograr la adjudicación del contrato”. En tot cas, convé garantir que el servei pugui prestar-se amb qualsevol de les llengües oficials, sens perjudici que se n'empri una de les dues amb normalitat. En aquest sentit, el TS, en la [Sentència 190/2019](#), analitza el contingut de diferents preceptes d'una ordenança que regula l'ús del gallec a una Administració municipal i conclou que no poden acceptar-se perquè entén que l'exigència de l'ús del gallec –en ús d'expressions com, per exemple, «sempre que sigui possible»– conculca la cooficialitat del castellà. En particular, i amb relació a la clàusula que determina que les empreses contractistes hagin de fer ús del gallec en els béns i serveis objecte del contracte, el TS argumenta que “el derecho de los ciudadanos a utilizar la lengua de su elección, si este es el castellano, siempre se verá conculcado si a los contratistas y proveedores de la administración municipal se les demanda, en definitiva, se les impone, el uso del gallego en los bienes y servicios que sean objeto de contrato”.

¹⁸ Per exemple en les sentències [11/2018](#) o [109/2019](#); si bé el mateix Tribunal Constitucional ha declarat expressament la constitucionalitat que, en la prestació dels serveis, la llengua pròpia de la comunitat autònoma sigui d'ús normal, de manera que “sea el centro de gravedad de este modelo de bilingüismo” ([STC 31/2010](#)). En aquest mateix sentit, en la més recent [Sentència 911/2025](#), el Tribunal Suprem confirma l'anul·lació, declarada per la [Sentència 435/2023](#), del Tribunal Superior de Justícia del País Basc (TSJPB), de l'apartat 8.b) de l'article 36 del Decret 179/2019, de 19 de novembre, sobre normalització de l'ús institucional i administratiu de les llengües oficials en les institucions locals d'Euskadi, que estableix que “cuando se preste el servicio, la adjudicataria procurará que las relaciones orales con los ciudadanos y ciudadanas sean en euskera. A tal efecto, la persona trabajadora de la empresa adjudicataria comenzará la conversación en euskera, y la continuará en la lengua que elija la persona destinataria del servicio. (...)”. El TS afirma que l'ús del terme “procurará” contribueix a un desequilibri entre ambdues llengües que resulta incompatible amb el règim de cooficialitat.

¹⁹ En aquest sentit, el Tribunal Superior de Justícia de Galícia, en la [Sentència 394/2022](#), adverteix que no s'ha d'oblidar que “quan estem davant d'una prestació oferta al públic per mitjà d'un contractista els drets lingüístics de la ciutadania no decauen”.

Contràriament, el TSJPB manté una línia oposada, atès que en la [Sentència 66/2023](#), i en al·lusió a la doctrina ja mantinguda en les sentències [417/2015](#) o [238/2017](#), afirma que “no cabe imponer a los trabajadores de una empresa privada las mismas exigencias que a los empleados públicos en lo que a los requisitos lingüísticos se refiere”, per entendre que “los elementos humanos que participan en esas convocatorias de adjudicación contractual ostentan el estatuto y la libertad de elección lingüística que la Ley (...) atribuye a los administrados, -aunque se establezcan vínculos de especial

Així, i tenint en compte el règim jurídic estatal i autonòmic relatiu a la capacitació lingüística dels empleats públics, en tots els contractes, especialment de serveis les prestacions dels quals vagin destinades als ciutadans i per garantir que aquests puguin exercir el seu dret d'opció lingüística, escau exigir que almenys una part del personal adscrit al contracte pugui garantir-lo, de manera que tingui un coneixement del català –així com també del castellà– suficient i amb un nivell de capacitació adequada a la naturalesa de la prestació a satisfer.²⁰

b) Clàusules lingüístiques com a requisit de solvència tècnica o professional

L'exigència d'una experiència prèvia o una capacitació lingüística determinada com a requisit de solvència pot considerar-se adequada sempre que respongui a una necessitat objectiva per a l'execució correcta del servei, tenint en compte les particularitats de l'objecte contractual i les prestacions que s'han de satisfer, i sigui convenient que les empreses licitadores demostrin que tenen els mitjans necessaris per executar el contracte, justificant els seus coneixements, perícia, eficàcia o experiència. Així, d'acord amb l'article 74 de la LCSP, a més d'estar vinculats a l'objecte del contracte, els requisits mínims de solvència que hagi de reunir l'empresari han de ser proporcionals a aquest.²¹

sujeción con la Administración-, y no así el que ella, y su interpretación constitucional, otorgan a los poderes públicos”.

²⁰ El text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, aprovat per Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, estableix a l'article 54.11 que els empleats públics han de garantir l'atenció al ciutadà en la llengua oficial que sol·liciti, per la qual cosa l'article 56.2 disposa que les administracions públiques han de preveure la selecció d'empleats públics degudament capacitats per cobrir els llocs de treball a les comunitats autònomes que tinguin dues llengües oficials. En l'àmbit de Catalunya, la regulació de la capacitació lingüística en la selecció del personal i la provisió de llocs de treball es troba a l'article 11 de la LPL; els articles 287.2, 294.2, 295.2 i 303.2 del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, i els articles 42, 74 i 62 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública.

Pel que fa a la regulació del dret d'opció lingüística en la contractació pública, l'article 7.8 de la Llei 2/2016, de 7 d'abril, d'Instituciones locals d'Euskadi, estableix que en els contractes s'hauran d'incloure les clàusules necessàries per tal que el servei es dugui a terme en condicions lingüístiques equivalents a les que siguin exigibles a l'administració titular del servei; i l'article 13.1.b del Decret 19/2024, de 22 de febrer, de normalització de l'ús de l'eusquera en el sector públic Basc, que disposa que “en el caso de que el procedimiento de contratación tenga por objeto una prestación dirigida o en cuya ejecución se establezca una relación directa con la ciudadanía, los ciudadanos y ciudadanas serán atendidos en la lengua oficial que elijan y, además, la prestación se ejecutará en condiciones que garanticen los derechos lingüísticos de los ciudadanos y ciudadanas destinatarias de la misma. Al efecto, los órganos de contratación establecerán como condición especial de ejecución la elaboración de un plan para garantizar la atención a la ciudadanía en la lengua oficial que escoja”.

²¹ L'Òrgan Administratiu de Recursos Contractuals del País Basc (OARCE), en la [Resolució 179/2018](#), analitza un requisit de solvència que exigeix que una persona adscrita a l'execució del contracte es comuniqui amb l'entitat contractant en eusquera i disposi del nivell C1, i assenyalava que aquesta solvència “está vinculada a alguno de los cometidos a llevar a cabo mediante el contrato, en concreto, el de relacionarse con el Ayuntamiento [entitat contractant] y la elaboración de informes periódicos”. L'OARCE conclou que configurar el requisit com a part de la solvència tècnica és adequat i proporcionat, atès que “por una parte, su inserción como criterio de adjudicación no garantiza plenamente el objetivo buscado (puede resultar seleccionada una oferta que no lo satisface), y por

En els casos d'integració de solvència amb mitjans externs, cal recordar que l'article 75 de la LCSP exigeix que, quan es tracti de criteris relatius a títols d'estudis o a l'experiència professional, aquestes altres entitats a les quals es recorre duguin efectivament a terme les obres o serveis per als quals són necessàries les capacitats esmentades. Per tant, si es recorre a altres empreses per complir amb la capacitat lingüística exigida –acreditable a través de la titulació o certificació corresponent–, o amb l'experiència professional adquirida en aquest àmbit, el personal d'aquestes empreses que posseeixi les capacitats esmentades haurà d'executar obligatòriament les prestacions concretes del contracte per a les quals calgui tenir aquestes capacitats.

En tot cas, els òrgans de contractació poden valorar la idoneïtat de requerir l'adscripció de mitjans personals amb la competència lingüística necessària com a requisit addicional a la solvència (article 76.2 LCSP), en el cas que sigui necessari, per una execució òptima del contracte, que les persones amb un perfil lingüístic determinat intervinguin en les prestacions requerides –amb detall dels perfils, titulacions i/o experiència professional del personal concret a adscriure.²² Això comporta que les empreses hagin d'indicar, mitjançant una declaració inclosa en les seves proposicions, que es comprometen a disposar d'aquests mitjans i només a l'empresa proposada com a adjudicatària se l'ha de requerir que acrediti disposar efectivament d'aquests mitjans que s'ha compromès adscriure a l'execució del contracte (article 150.2 LCSP).²³

A més, un altre índex de major proporcionalitat és que no només es demani la capacitat lingüística mínima indispensable, sinó que també es faci sobre el nombre de persones que es consideri estrictament necessari i suficient per a l'execució òptima del contracte i en el moment que ho sigui.²⁴

otro lado, no parece que su inclusión como requisito de admisión exigible a los licitadores y no como condición de ejecución para el contratista sea una dificultad desmedida para presentar una proposición, habida cuenta, por ejemplo, de que para la integración de la solvencia con medios externos basta con acreditar que se dispondrá de ellos para la ejecución del contrato (artículo 75.1 de la LCSP)".

²² En la [Resolució 415/2024](#), el TCCSP, amb ocasió de l'anàlisi del contracte de serveis de suport tècnic a la Direcció General de Fons Europeus i Ajuts d'Estat (DGFEAE) en l'elaboració de l'Estratègia de verificació i el Pla Antifrau del programa FEDER de Catalunya 2021-2027, admet el requisit de solvència relatiu al requeriment del nivell C1 de català a les persones que cal adscriure a l'execució del contracte, ateses les prestacions a executar –comunicar-se amb la DGFEAE, com a directora i coordinadora del desenvolupament dels treballs a realitzar, així com comprendre els documents de treball a partir dels quals s'han d'elaborar els informes que esdevenen l'objecte del contracte–, i tenint en compte també la possibilitat de subcontractar, de recórrer a capacitats d'altres entitats o de constituir una UTE.

²³ Pel que fa a l'abast d'aquesta acreditació, com assenyala el Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals (TACRC) en la [Resolució 1253/2021](#), amb cita de la Resolució 1092/2017, "dicha disponibilidad efectiva no debe identificarse necesaria y exclusivamente con la contratación en firme del trabajador o profesional comprometido en la oferta a la fecha de la adjudicación, pero sí con que esté a su disposición en virtud de cualquier tipo de acuerdo suficiente que le permita al oferente adjudicatario contratarlo cuando deba ejecutarse el contrato".

²⁴ En aquest sentit, en la [Resolució 200/2021](#) l'OARCE afirma que "respeto a la proporcionalidad abunda el hecho de que la propia cláusula impugnada permita que no todo el personal del equipo de

c) Clàusules lingüístiques com a criteri d'adjudicació

En els casos en què el requisit de caràcter lingüístic sigui indispensable i necessari per satisfer les necessitats de l'entitat contractant o per donar compliment a la normativa –com ara garantir el dret d'opció lingüística dels ciutadans–, no és adequat establir-lo com a criteri d'adjudicació, ja que les empreses tenen la llibertat d'oferir-lo o no en les seves proposicions. Per tant, només quan els requisits lingüístics essencials de l'objecte contractual s'hagin cobert, si escauen, o quan la normativa en matèria de política lingüística no estableixi una obligació específica o, en cas contrari, ja s'hi hagi donat compliment, mitjançant la solvència exigida o les condicions d'execució establertes, podrà configurar-se un criteri d'adjudicació de caràcter lingüístic, sempre que estigui vinculat a l'objecte del contracte –que, atès el concepte ampli de vinculació, sembla que ho estarà en tots aquells casos en què hi hagi una connexió entre les prestacions a realitzar i la llengua a emprar–, i reuneixi la resta de requisits de l'article 145.5 de la LCSP. En aquests casos, s'ha d'entendre que el criteri d'adjudicació de caràcter lingüístic comportaria una major qualitat de les prestacions, atesa la consideració de riquesa o patrimoni cultural atribuïda al pluralisme lingüístic.

Anant més enllà, i partint del nou enfocament de la contractació pública basat en una visió estratègica que permet que pugui emprar-se per fomentar polítiques públiques, cal recordar que l'article 1.3 de la LCSP exigeix incorporar, de manera transversal i preceptiva, criteris socials –entre els quals s'hi podria entendre inclòs, en una interpretació àmplia, el factor lingüístic, tenint en comte que la llengua és un element social i cultural–, “en la convicció que la seva inclusió proporciona una millor relació qualitat-preu en la prestació contractual, així com una major i millor eficiència en la utilització dels fons públics”. Així, tenint en compte que l'article 50 de l'Estatut exigeix que els poders públics protegeixin el català en tots els àmbits i sectors i en fomentin l'ús, la difusió i el coneixement, sembla adequat que puguin establir-se com a criteris d'adjudicació requisits de caràcter lingüístic, que permetin protegir o fomentar l'ús de la llengua catalana en aquells àmbits i sectors en què sigui necessari per existir un evident desequilibri entre les llengües oficials, causat per una marcada preeminència de la llengua castellana en detriment de la catalana. En tot cas, serà necessari que la clàusula lingüística de caràcter estratègic que s'estableixi en una contractació en concret no només es fonamenti en la política pública de foment del català, sinó que també ha de tenir la incidència necessària per poder assolir-la.²⁵

trabajo deba acreditar el nivel C1, sino solo el 50% (porcentaje que, además, debe alcanzarse a fecha de finalización del contrato y no al inicio de su vigencia)".

²⁵ Pel que fa a les mesures de discriminació positiva del català, el TC ha admès “la procedència de que el legislador pueda adoptar, en su caso, las adecuadas y proporcionadas medidas de política lingüística tendentes a corregir, de existir, situaciones históricas de desequilibrio de una de las lenguas oficiales respecto de la otra, subsanando así la posición secundaria o de postergación que alguna de ellas pudiera tener” ([STC 31/2010](#)). En aquest sentit, l'article 7 de la Carta europea de llengües regionals o minoritàries, esmentada, imposa als poders públics la necessitat d'una acció decidida de promoció de les llengües regionals o minoritàries, a fi de protegir-les; la facilitació i/o l'impuls de l'ús oral i escrit d'aquestes en la vida pública i en la vida privada, així com l'adopció de mesures especials en favor de les llengües regionals o minoritàries, destinades a promoure una igualtat entre els parlants d'aquestes llengües i la resta de la població, les quals no es consideren un acte de discriminació envers els parlants de les llengües més esteses.

En aquests casos, l'anomenada “contractació pública lingüísticament responsable”, en tant que fomenta polítiques públiques d'inclusió lingüística i de garantia del règim jurídic de normalització lingüística aplicable, s'ha de considerar que eleva el nivell de qualitat dels contractes que incorporin aquests criteris, alhora que implica una major eficiència en l'ús dels fons públics, ja que permet que, mitjançant la contractació pública, s'inverteixin al mateix temps per dur a terme aquestes polítiques públiques de foment de la llengua en sectors o àmbits en què existeix una postergació d'una de les llengües oficials.²⁶

D'altra banda, en cas que l'exigència lingüística estigui relacionada amb la qualificació o l'experiència professional, val a dir que, a diferència de l'experiència general de l'empresa en l'execució de contractes similars i la qualificació dels seus directius i dels responsables de l'execució del contracte –que serà avaluable com a solvència tècnica o professional–, i a diferència també dels mitjans personals que l'empresari s'hagi compromès a dedicar o adscriure a l'execució del contracte (article 76.2 de la LCSP), la LCSP admet, com a qüestió independent i diferenciada de la solvència, que la qualificació i l'experiència professional del personal o dels equips concrets proposats pels licitadors per executar el contracte pugui constituir un criteri d'adjudicació, d'acord amb l'article 145.2.2 de la LCSP.

En tot cas, segons el tenor literal d'aquest article 145.2.2, que transposa en termes similars l'article 67.2.b de la Directiva 2014/24/UE, la seva admissió en aquests casos queda condicionada al fet que la qualitat del personal utilitzat per executar el contracte pugui afectar de manera significativa la seva millor execució.

d) Clàusules lingüístiques com a condició especial d'execució

Pel que fa a la inclusió de clàusules lingüístiques com a condició especial d'execució, s'ha d'apuntar, de forma prèvia, que en aquest àmbit hi ha hagut pronunciaments de tribunals de recursos contractuals que no pertanyen a territoris amb més d'una llengua oficial, com el Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals (TACRC), que no n'ha admès la inclusió, tenint en compte que tant l'article 70 de la Directiva 2014/24/UE com l'article 202 de la LCSP no es refereixen explícitament a aquest àmbit. En tot cas, cal tenir en compte que aquest últim precepte disposa que les condicions especials d'execució “es poden referir, en especial, a consideracions econòmiques, relacionades amb la innovació, de tipus mediambiental o de tipus social”, en consonància amb el seu títol, que fa referència a la possibilitat d'establir, a banda d'aquestes matèries, condicions especials d'execució “d'un altre ordre”. Com pot apreciar-se, el precepte fa referència a una sèrie d'àmbits als quals les condicions d'execució s'hi poden referir i que són introduïts per l'addició “en especial”, cosa que, juntament amb la referència del seu títol, permet entendre que també poden referir-se a

²⁶ La [Sentència 394/2022](#), del TSJ de Galícia, és favorable a la inclusió de clàusules lingüístiques d'ús de la llengua oficial pròpia en els contractes públics, i conclou la legitimitat constitucional i legal que els plecs dels contractes públics continguin les denominades clàusules de “contractació pública lingüísticament responsable”, que actuen o serveixen com a element de millora de les condicions de la prestació amb la possibilitat que siguin valorades com a “mèrit” a tenir en compte per adjudicar el contracte, “atès que una oferta que incorpora ambdues llengües és de millor qualitat pel que fa als drets dels ciutadans que aquella que exclou una de les dues llengües” –es subratlla que aquestes clàusules lingüístiques no poden operar com a criteris d'exclusió de les ofertes, només de valoració.

altres àmbits –sens perjudici que, en una interpretació àmplia del terme “social”, la llengua s’hi pugui entendre inclosa.²⁷

Així, i recordant que les contractistes han de complir, a més de la normativa lingüística referida, les condicions establertes en el seu contracte específic, les clàusules lingüístiques com a condicions especials d'execució són especialment recomanables en aquells casos en què l'execució del contracte pugui no garantir del tot el compliment dels drets i les obligacions establerts a la normativa en matèria de política lingüística.²⁸ En aquest sentit, establir-ho com a prescripció tècnica o condició d'execució és un signe de major proporcionalitat.²⁹

A més, també poden incloure's en exercici de la visió estratègica ja esmentada, per la qual cosa caldrà tenir en compte la importància i l'àmbit del contracte i també la seva especial afectació als drets lingüístics aplicables, així com la seva capacitat potencial per afavorir la promoció i difusió de la llengua catalana.³⁰

²⁷ La doctrina dels tribunals contractuals de comunitats autònomes amb més d'una llengua oficial – com per exemple, la de l'OARCE –, favorable a l'admissió de clàusules lingüístiques com a condició especial d'execució, contrasta amb el criteri del TACRC de no admetre-les, el qual assenyala que “sin perjuicio, claro es, de que el adjudicatario del contrato este obligado en su ejecución a respetar y cumplir la normativa lingüística vigente en la Comunidad Autónoma de que se trate (...) no tienen cabida este tipo de criterios en el artículo 202 que incorpora a nuestro ordenamiento jurídico el art. 70 de la Directiva y que nos lleva al a conclusión que se permiten a los poderes adjudicadores que puedan imponer condiciones especiales de ejecución que ‘podrán incluir consideraciones económicas o relacionadas con la innovación, consideraciones de tipo medioambiental, social o relativas al empleo, pero sin referencia alguna a criterios de tipo lingüístico’” (resolucions [897/2019](#), [563/2020](#), i [572/2020](#)). Val a dir, però, que en la Resolució 897/2019, esmentada, s’hi va formular un vot particular en el qual, si bé considera que el motiu d'impugnació de la clàusula lingüística també s’ha d'estimar, no en comparteix les raons exposades, atès que entén que l'article 202 de la LCSP no exclou que puguin establir-se condicions especials d'execució de caràcter lingüístic.

²⁸ Al respecte també cal tenir en compte els drets lingüístics de les persones cegues. Per aquest motiu, en la Resolució 206/XV del Parlament de Catalunya, sobre el garantiment dels drets lingüístics de les persones cegues catalanoparlants es resol, entre d'altres, “fomentar els drets lingüístics de les persones cegues per mitjà de la contractació pública de productes i serveis que integren tecnologia digital, incorporant en els plecs de clàusules administratives i, si escau, en els documents de formalització dels contractes el requisit que el català sigui present en els assistents de veu, els lectors de pantalla amb síntesi de veu i els sistemes de conversió a la grafia braille”.

²⁹ Com en aquest sentit també ho afirma l'OARCE, per exemple en les resolucions [86/2024](#) o [33/2022](#), assenyalant aquesta darrera –i en termes similars la primera– “que el requisito se configure como condición de ejecución es un signo de proporcionalidad, pues no implica ninguna dificultad para presentar una proposición y deberá ser acreditada únicamente por la mercantil que resulte ser adjudicataria”.

³⁰ Així, i en una manifestació del paper de la compra pública estratègica, el TCCSP, en la [Resolució 85/2017](#), cita la Recomanació 1/2009, de 30 de juliol, d'aquesta Junta Consultiva, que assenyala que “és en adquisicions d'elevada importància econòmica o visibilitat on el poder d'exigència de l'Administració en aquest àmbit té més rellevància i on cal aplicar les prescripcions lingüístiques en sentit ampli”, i avala la condició d'execució d'un acord marc de subministrament de medicaments per a un hospital, relativa a que almenys s'empri la llengua catalana en les comunicacions (en rètols, publicacions, avisos i altres comunicacions de caràcter general que derivin de l'execució de les prestacions) i en l'etiquetatge, l'embalatge, la documentació tècnica, els manuals d'instruccions, etc., per no considerar que, ateses les circumstàncies i la falta de justificació de la recurrent, es vulneri cap

En tot cas, és essencial que en els contractes de serveis en què calgui garantir el dret d'opció lingüística dels ciutadans, com a destinataris del servei respectiu, s'exigeixi una capacitat idiomàtica adequada del personal adscrit al contracte –d'acord amb les consideracions efectuades en el punt 3 d'aquesta Recomanació–, de manera que el català pugui erigir-se com a llengua normal d'execució del servei, tal com s'ha indicat en l'apartat a) anterior.

Per valorar la idoneïtat d'aquestes clàusules amb relació als requisits exigits i la forma de compliment, caldrà que s'avalui la seva deguda vinculació i proporcionalitat respecte l'objecte contractual i la naturalesa de les prestacions a satisfer –específicament, les relacionades amb l'atenció dels usuaris del servei–, així com si la seva exigència és necessària i proporcionada a la seva finalitat principal, que és garantir el dret d'opció lingüística dels destinataris de la prestació. Per tant, atesos els requisits i les complexitats de les prestacions que s'hagin de dur a terme i el nivell tècnic de comunicació requerit, resultarà especialment adequat prendre en consideració el nivell de competència lingüística exigida als empleats públics amb funcions anàlogues a les del contracte, de manera que tota condició que s'extralimiti d'aquest no resultaria admissible, a menys que pugui resultar apropiat establir-ho com a millora, en el sentit ja analitzat.³¹

Tanmateix, en els casos en què per llei, conveni col·lectiu o acord de negociació col·lectiva d'eficàcia general s'exigeixi la subrogació dels treballadors que venen prestant el servei objecte del contracte, això no ha de ser un obstacle perquè pugui exigir-se una capacitat lingüística de què aquests puguin no disposar. Certament, la nova ocupadora d'aquests treballadors, a qui correspon l'assumpció, gestió i organització del personal adscrit a la prestació del servei, podrà formar-los perquè assoleixin la competència lingüística requerida –al marge que, subsidiàriament, també podria adscriure el personal subrogat a altres serveis o, fins i tot, prescindir-ne, d'acord amb la normativa laboral, ja que la subrogació no comporta que els mateixos treballadors continuïn prestant el servei. Per tant, en cap cas l'exigència de la capacitat lingüística corresponent s'ha de concebre com una mesura discriminatòria cap a aquestes persones, sempre que la seva exigència sigui proporcional i es trobi justificada degudament en l'expedient.³²

principi rector de la contractació pública, alhora que conclou que “el plec pot incloure clàusules lingüístiques, degudament proporcionals i adequades a l'objecte del contracte (...) i dins dels límits de la llibertat de pactes”.

³¹ Així, l'OARCE, en les resolucions [174/2021](#), [33/2022](#) i [191/2023](#) admet les condicions especials d'execució de caràcter lingüístic establertes per considerar que són necessàries per poder executar correctament el contracte i, en les dues primeres, en què s'exigeix una titulació lingüística concreta, assenyala que aquesta també és adequada, ja que es correspon amb el mateix nivell exigible a un funcionari públic amb funcions similars –el qual duria a terme el servei si aquest l'executés l'Administració amb mitjans propis.

³² En aquesta mateixa línia ho esmenta l'OARCE en la [Resolució 86/2024](#), citada, en què afegeix que “el hecho de que el requisito sea nuevo respecto al contrato anterior con el mismo objeto no es relevante, pues el poder adjudicador, en su potestad discrecional para configurar el objeto del contrato, no está vinculado por los precedentes (...), especialmente si la nueva estipulación tiene la finalidad de satisfacer los derechos que la normativa lingüística reconoce a los usuarios del Servicio”.

D'altra banda, pel que fa a l'exigència que el català sigui la llengua d'ús en les relacions entre la contractista i l'entitat contractant, escau recordar que les empreses contractistes i el personal que adscriuen a l'execució del contracte no es troben en una relació de subjecció general amb l'Administració, sinó que es tracta d'una relació de subjecció especial que s'empara en el marc de les obligacions establertes en el contracte i en la normativa de contractació pública, de manera que, amb caràcter general, s'entén admissible aquesta exigència, ja que el català és la llengua pròpia i d'ús normal de les administracions catalanes.³³

En aquests casos, sembla que també pot ser admissible requerir un capacitació lingüística determinada, tot i que, en cas que s'exigeixi, ha de ser del nivell competencial que es consideri suficient –C1 o B2–, segons el cas, per permetre una comunicació oral i escrita adequada entre la contractista i l'entitat contractant.³⁴

Per últim, es considera adequat, d'acord amb els articles 122.3, 192 i 202.3 de la LCSP, establir penalitats al plec de clàusules administratives particulars per als casos d'incompliment o de compliment defectuós de les condicions lingüístiques que s'hagin fixat, per tal de poder coercir o compel·lir a la seva realització correcta i, a més, evidenciar la importància de la seva observança. I en els contractes en què calgui donar compliment a la normativa en matèria lingüística es recomana que se'ls atorgui el caràcter d'obligació essencial i es faci de manera precisa, clara i inequívoca, perquè el seu incompliment pugui donar lloc a la resolució contractual, de conformitat amb l'article 211.f de la LCSP.

³³ En aquest mateix sentit, en les resolucions [179/2018](#), [206/2021](#), [211/2021](#) o [131/2023](#) l'OARCE assenyalava que “las empresas contratistas no tienen el mismo derecho que tienen los ciudadanos a escoger libremente la lengua de su elección en la prestación del servicio o suministro que se les ha encomendado cuando en su ejecución se tengan que relacionar con el poder adjudicador que ha adoptado medidas de uso del euskera en su funcionamiento “ad intra” o cuando existan obligaciones de respeto del derecho de opción de los usuarios, y estas sean proporcionales”; i, citant l'[Informe 1/2016, de 29 de febrer](#), de la Junta Assessora de Contractació Pública d'Euskadi, indica que la relació entre la contractista i l'Administració és de subjecció especial, sense que el seu personal disposi dels drets conferits a un ciutadà com a tal, i amb relació a la clàusula conclou que “no se observa ninguna discriminación o la imposición de una lengua sobre la otra, sino de unas medidas para arbitrar que la comunicación verbal, cuando así es solicitado por el poder adjudicador, pueda efectuarse en euskera”.

En la [Sentència 911/2025](#), citada, el TS confirma l'anul·lació –ja declarada pel TSJPB en la [Sentència 435/2023](#), esmentada– de l'apartat 7 de l'article 36 del Decret 179/2019, de 19 de novembre, sobre normalització de l'ús institucional i administratiu de les llengües oficials en les institucions locals d'Euskadi, que estableix que “en las condiciones de ejecución del contrato se podrá incluir la regulación relativa a la lengua que se empleará en las relaciones entre la entidad contratante y la persona adjudicataria”.

³⁴ En aquest sentit, l'OARCE ha assenyalat que “el requerimiento de un perfil lingüístico puede justificarse también en la necesidad de que las relaciones entre el contratista y el poder adjudicador se produzcan en euskera, especialmente cuando ésta sea la lengua habitual de trabajo de este último” (resolucions [200/2021](#) o [79/2022](#)). Tanmateix, en la [Resolució 131/2023](#), esmentada, assenyalava que, pel que fa a la relació entre la contractista i l'entitat contractant, “resulta proporcionado que no se requiera de ningún nivel lingüístico reglado concreto, bastando con el mínimo de competencia suficiente para satisfacer los objetivos de normalización lingüística perseguidos por la organización contratante”.

Convé recordar que, en els casos en què, com a requisit addicional a la solvència, s'exigeixi l'adscripció de mitjans personals a l'execució del contracte que disposin d'una capacitat lingüística determinada, l'article 76.2 de la LCSP exigeix que l'incompliment d'aquest compromís hagi de comportar la imposició de penalitats o la resolució del contracte, si se li ha atribuït el caràcter d'obligació essencial.

Amb relació al règim de les penalitats, s'ha d'assenyalar que, com que es tracta d'una qüestió relativa als efectes, compliment i extinció dels contractes, en el cas dels poders adjudicadors que no són administració pública o entitats del sector públic que no tinguin la condició de poder adjudicador, les penalitats es regeixen pel dret privat –d'acord amb l'article 26 i els articles 319 i 322 de la LCSP, respectivament. En aquests casos, per tant, d'acord amb el principi de llibertat de pactes, es pot establir per a aquests el règim de penalitats regulat a la LCSP per als contractes administratius, així com un altre de diferent que es consideri adient.

Pel que fa a la possibilitat de resoldre el contracte per un incompliment d'una obligació essencial de naturalesa lingüística –d'acord amb l'informe que hagi efectuat el responsable del contracte respecte de l'incompliment–, caldrà tenir en compte, a l'hora d'aplicar-la, la proporcionalitat d'aquesta conseqüència amb relació al dany o perjudici que el compliment defectuós hagi causat, tenint en compte, en especial, l'afectació a drets o interessos legítims dels ciutadans en aquest àmbit. Així mateix, els òrgans de contractació han de valorar la pertinença que, prèviament a la resolució del contracte, s'imposin penalitats per possibilitar que continuï l'execució del contracte i es doni compliment a l'obligació lingüística.³⁵

Finalment, cal recordar que l'incompliment o la resolució culpable del contracte poden donar lloc a la declaració d'una prohibició de contractar en els termes assenyalats en les lletres c) i d) de l'article 71.2 de la LCSP.

e) L'acreditació de la capacitat lingüística del personal adscrit al contracte

El Decret 37/2024, de 6 de febrer, sobre avaluació i certificació de coneixements de llengua general de català regula els certificats de coneixements de llengua general de català, que es fan correspondre amb els nivells de competència del Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECR) –que és l'estàndard internacional que defineix la competència lingüística–³⁶, i estableix que la competència per expedir-los correspon al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de política lingüística.

³⁵ La Comissió Jurídica Assessora, en el [Dictamen 82/2021, de 18 de març](#), sobre la resolució d'un contracte de serveis per incompliment de la clàusula relativa a l'ús del català, assenyala com a motius que, en conjunt, la porten a considerar que la resolució no resulta procedent, el fet que la clàusula invocada no afecta les relacions entre l'empresa i els usuaris, sinó les relacions entre l'empresa i l'Administració; que l'incompliment ha estat parcial i que també en diverses ocasions l'Administració s'ha adreçat a la contractista en llengua castellana; que no s'ha imposat cap penalitat prèvia; i que cal tenir especialment en compte l'informe del responsable del contracte, el qual no ha estat tramès a l'òrgan consultiu per a la seva valoració.

³⁶ El Consell d'Europa recomana l'ús del [Marc europeu comú de referència per a les llengües](#) des del 2001 per definir les competències lingüístiques dels estudiants (llegir, escoltar, parlar i escriure) en una escala de sis nivells comuns de referència per a l'organització de l'aprenentatge de llengües i

Per tant, a l'hora d'acreditar un determinat nivell o capacitat idiomàtica, en els plecs es pot fer constar que l'acreditació es dugui a terme mitjançant els certificats de coneixements de català del Departament de Política Lingüística o del Consorci Institut Ramon Llull, sens perjudici que aquesta referència s'acompanyi de la menció "o els altres certificats, diplomes i títols considerats vàlids a aquests efectes".³⁷

La mesura d'exigir una determinada competència lingüística o nivell de referència no ha d'anar més enllà del necessari per assolir el seu objectiu, de manera que cal tenir en compte les característiques competencials associades a cada nivell –així com les consideracions efectuades en el punt 3 d'aquesta Recomanació– per tal de requerir aquell que sigui suficient per garantir una execució correcta del contracte, i així es pugui promoure la major concurrència possible. En tot cas, per tal de determinar la competència lingüística adequada al lloc de treball, pot resultar d'utilitat tenir en compte els nivells competencials regulats a la normativa de selecció de personal i provisió de llocs de treball de l'administració pública de Catalunya.³⁸

homologació dels diferents títols emesos per les entitats certificades. Pel que fa a aquest aspecte, en la [Resolució 22/2021](#), de 10 de febrer, l'OARCE recorda, amb motiu del requisit de solvència relatiu al fet que el/la director/a de l'equip hagi de tenir la titulació de l'eusquera C1, que "C1" no és un títol o certificat acreditatiu del domini d'un nivell lingüístic com ho són els que emeten diferents entitats públiques o privades, sinó que "C1" "es uno de los 'niveles comunes de referencia' (concretamente, el que describe el 'dominio operativo eficaz' de un idioma cualquiera) del 'Marco común europeo de referencia para las lenguas' del Consejo de Europa. De hecho, uno de los objetivos de dicho Marco es precisamente 'proporcionar una base sólida para el mutuo reconocimiento de certificados de lenguas'".

³⁷ D'acord amb l'article 13 del Decret 91/2024, de 14 de maig, del règim lingüístic del sistema educatiu no universitari, correspon al departament competent en matèria educativa, d'acord amb la unitat orgànica competent en matèria de política lingüística, establir les equivalències entre el nivell de coneixement de les llengües assolit en el sistema educatiu i els nivells del Marc europeu comú de referència (MECR). Aquest departament encara no ha establert aquestes equivalències, de manera que en aquest punt continua vigent l'Ordre VCP/491/2009, de 12 de novembre, per la qual es refonen i s'actualitzen els títols, diplomes i certificats equivalents als certificats de coneixements de català de la Secretaria de Política Lingüística (que l'Ordre PLG/58/2025, de 9 d'abril, declara expressament vigent en aquest aspecte).

³⁸ Decret 161/2002, d'11 de juny, sobre l'acreditació del coneixement del català i l'aranès en els processos de selecció de personal i de provisió de llocs de treball de les administracions públiques de Catalunya.

Pel que fa a aquest aspecte, en la [Resolució 33/2022, de 16 de febrer](#), l'OARCE analitza una licitació relativa a la contractació del servei d'atenció d'una oficina municipal d'informació a les persones consumidores i usuàries, en la qual s'exigeix com a condició especial d'execució que el responsable de l'oficina tingui el nivell C1, i citant la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de 27 d'octubre de 2005 ([assumpte C-243/03](#)), assenyala que la clàusula és adequada ja que "conlleu que el servicio se preste en condiciones lingüísticas equivalentes a las que serían exigibles a la administración titular del servicio" i "no se aprecia que la medida vaya más allá de lo necesario para alcanzar su objetivo, pues no se requiere la titulación equiparable al máximo grado de competencia lingüística contemplada en la normativa, que es el C2 (...), [y] un nivel inferior de destreza lingüística no aseguraría una efectiva y adecuada prestación de los servicios demandados".

Annex 2

Pla de mesures per garantir el dret d'opció lingüística dels usuaris del servei

1. Objectiu i beneficis del pla

Aquest pla de mesures té com a objectiu definir les accions concretes que es duran a terme durant l'execució del servei per fer possible que les persones usuàries siguin ateses i tinguin l'opció de comunicar-se en la llengua oficial que triïn, respectant així els seus drets lingüístics. En conseqüència, l'aplicació deguda de les mesures d'aquest pla millora la qualitat del servei, reforça el compliment normatiu i el respecte lingüístic dins l'empresa.

Algunes de les mesures i àmbits que s'enumeren a continuació poden tenir caràcter transversal i afectar altres àmbits i tipologia de mesures, de manera que no necessàriament s'han de definir accions en tots els casos. En tot cas, el pla queda condicionat a l'acceptació prèvia de l'entitat contractant, un cop verificat que les mesures i accions proposades són adequades per assolir el seu objectiu.

2. Mesures organitzatives

Definició d'accions que afecten l'estructura, el funcionament i la distribució de responsabilitats dins l'empresa contractista, per garantir que els objectius del pla s'assoleixin de manera efectiva i coherent.

Mesures organitzatives

(*) Aquestes mesures poden fer referència als àmbits que s'indiquen a continuació, entre d'altres:

- **Gestió i organització del personal:** accions concretes per assegurar que hi hagi personal amb competència lingüística suficient en cada torn i departament (protocols davant reorganitzacions internes i cobertures de baixes, vacances o absències).
- **Protocols d'atenció al públic:** creació de protocols o guies que defineixin pautes lingüístiques i d'actuació segons el canal comunicatiu emprat (atenció presencial, telefònica o escrita i digital), així com la gestió de situacions especials o de conflicte.
- **Distribució de recursos:** mesures per assegurar la disponibilitat de contractes, formularis i altra documentació en ambdues llengües.
- **Comitè lingüístic:** creació d'un comitè o designació d'un responsable lingüístic, amb la missió de supervisar l'aplicació de protocols, fer el seguiment de les mesures, proposar millores i ajustaments, promoure la sensibilització i, en definitiva, vetllar pel compliment del pla.
- **Integració en la cultura corporativa:** accions normatives i de política interna per promoure el respecte i la convivència lingüística com a valor de l'empresa (campanyes internes de sensibilització sobre la llengua; difusió de bones pràctiques lingüístiques; inclusió del deure de garantir el dret d'opció lingüística dels usuaris al codi ètic o als protocols de gestió del servei, etc.).

3. Mesures administratives

Definició d'accions aplicades a través de processos, sistemes i gestions internes per garantir que els objectius del pla es compleixin de manera eficient, sistemàtica i sostenible.

Mesures administratives

(*) Aquestes mesures poden fer referència als àmbits que s'indiquen a continuació, entre d'altres:

- **Automatització de processos:** sistemes implementats per oferir a la persona usuària la informació generada de forma automàtica en l'idioma prèviament escollit.
- **Registres lingüístics:** a) registre intern sobre el perfil lingüístic dels treballadors per facilitar la gestió de cobertures i reorganitzacions internes; b) registre de llengua preferent dels usuaris del servei que estiguin inclosos en bases de dades.
- **Canals de queixa i suggeriments:** determinació dels canals o mecanismes específics establerts per recollir incidències relacionades amb l'ús de la llengua.
- **Integració en processos de qualitat:** accions encaminades a garantir que el dret d'opció lingüística es respecti de manera consistent i mesurable (inclusió del compliment del dret d'opció lingüística com a criteri o indicador dins els protocols de qualitat i auditories internes; inclusió de l'indicador lingüístic en l'avaluació de satisfacció dels usuaris del servei; avaluació periòdica dels processos administratius per assegurar que no hi ha barreres lingüístiques en cap etapa, etc.).
- **Acreditació i reconeixement de competències lingüístiques:** sistemes interns adoptats per verificar el nivell lingüístic dels treballadors, així com per reconèixer aquesta capacitat en processos de promoció, mobilitat interna o assignació de tasques.

4. Mesures formatives

Definició d'accions i mesures per millorar les competències lingüístiques dels treballadors adscrits al servei i sensibilitzar sobre els drets lingüístics dins l'empresa.

Mesures formatives

(*) Indiqueu-hi el tipus de programes formatius (cursos, tallers o jornades) i periodicitat. També es poden incloure accions per promoure la formació externa i accions de sensibilització (campanyes i sessions informatives sobre drets i convivència lingüístics, entre d'altres).

5. Designació del responsable o comitè lingüístic

Per supervisar i vetllar pel compliment d'aquest pla de mesures i coordinar les diferents accions que s'hi enumeren, l'empresa contractista designa el responsable o membres del comitè lingüístic següents:

Designació del responsable o membres del comitè lingüístic

(*) El comitè o responsable lingüístic informarà cada sis mesos el responsable del contracte del seguiment i l'aplicació de les mesures previstes en el pla, sens perjudici que el responsable del contracte pugui fer, a compte de l'entitat contractant, el seguiment i control de l'execució del servei amb relació a aquest aspecte en concret.

(**) Qualsevol variació o actualització de les mesures i accions del pla s'haurà de notificar al responsable del contracte i estarà subjecta a la seva prèvia conformitat.

Lloc i data

Signatura

Empresa contractista

En prova d'acceptació i conformitat del pla

Signatura

Entitat contractant

Barcelona, 27 de novembre de 2025